
VID
specialized
university

Religiøs deltakelse og helse i Norge og Nord-Trøndelag

Torgeir Sørensen

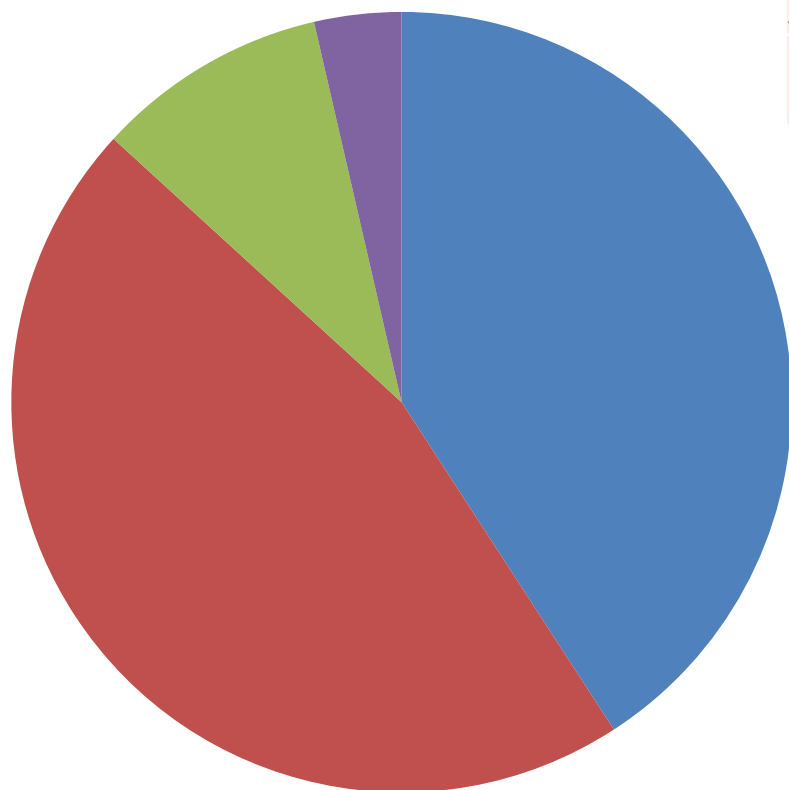
Religion

Religion – Orientations towards an immaterial, supernatural power are considered as “religion” when it occurs as organized with institutional components of faith traditions

Spirituality – Addresses individuals’ relationships with and search for the sacred

Helse – overskudd i møte med hverdagens krav (Hjort)

Hvor mange gikk i kirke eller bedehus?

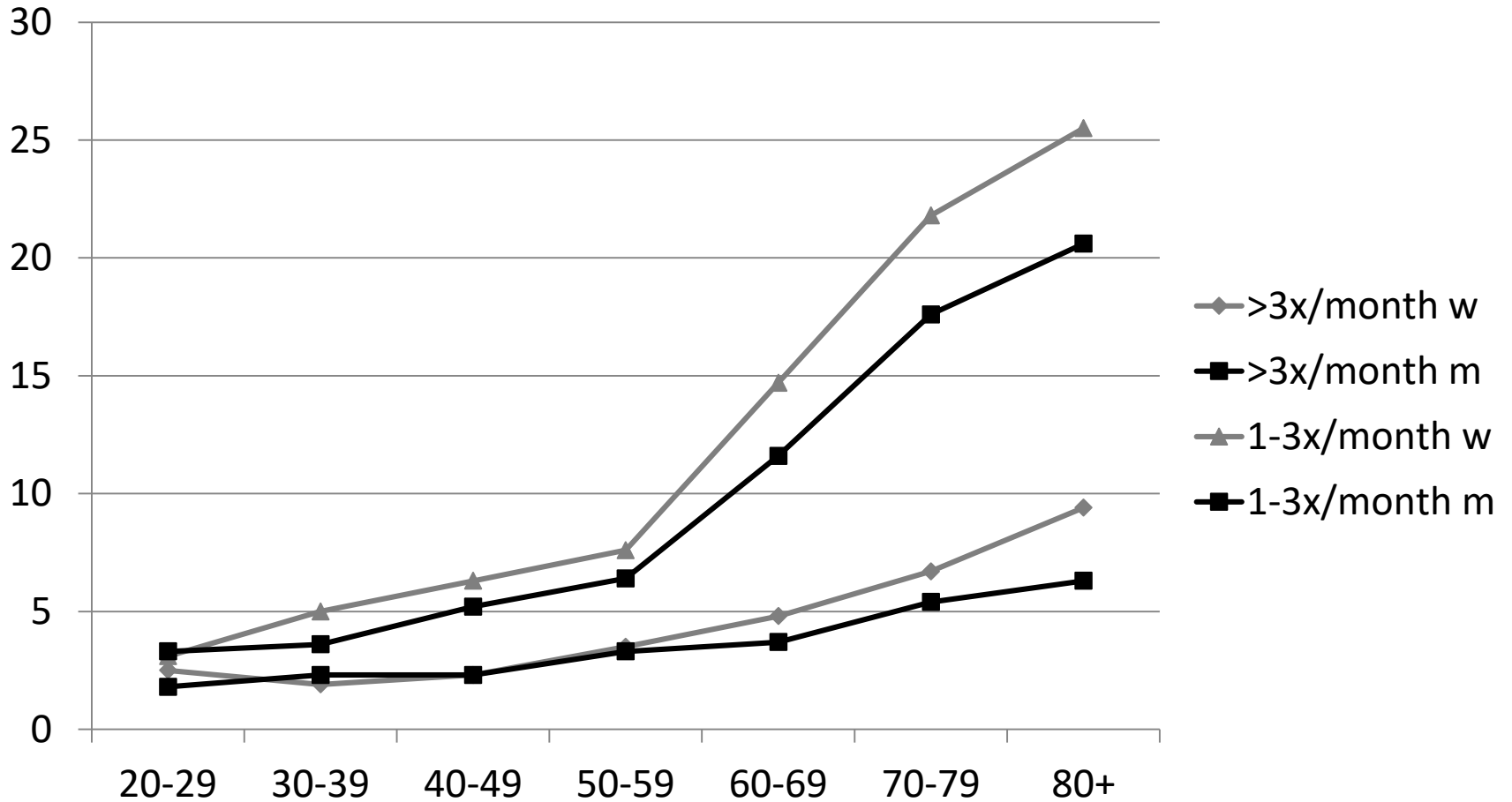

Aldri	1-6x/6 mnd	1-3x/mnd	>3x/mnd
40,8%	45,9%	9,6%	3,6%

- Aldri
- 1-6x/6 mnd
- 1-3x/mnd
- >3x/mnd

Data fra Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag, **HUNT 3**, 2006-2008.
N = 38.099

Kirkegang stratifisert på kjønn og alder

Hovedspørsmål - PhD

- Hvilke sammenhenger er det mellom religion og helse i en norsk kontekst?
- Overbygning - En bredt anlagt eksplorativ studie innen de største sykdomsgruppene

Materiale

- Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag, HUNT 3 (2006-08), deltakere 20 år og eldre
- Invitert: **94.124**
- Deltatt: **50.374** (53,5%)
- **37.981** personer svarte på spørsmålet om religiøs deltakelse
- **21.247** kvinner og **16.734** menn

Mål 1 – religiøs deltakelse og blodtrykk

- Å undersøke sammenhengen mellom kirkegang og diastolisk og systolisk blodtrykk.

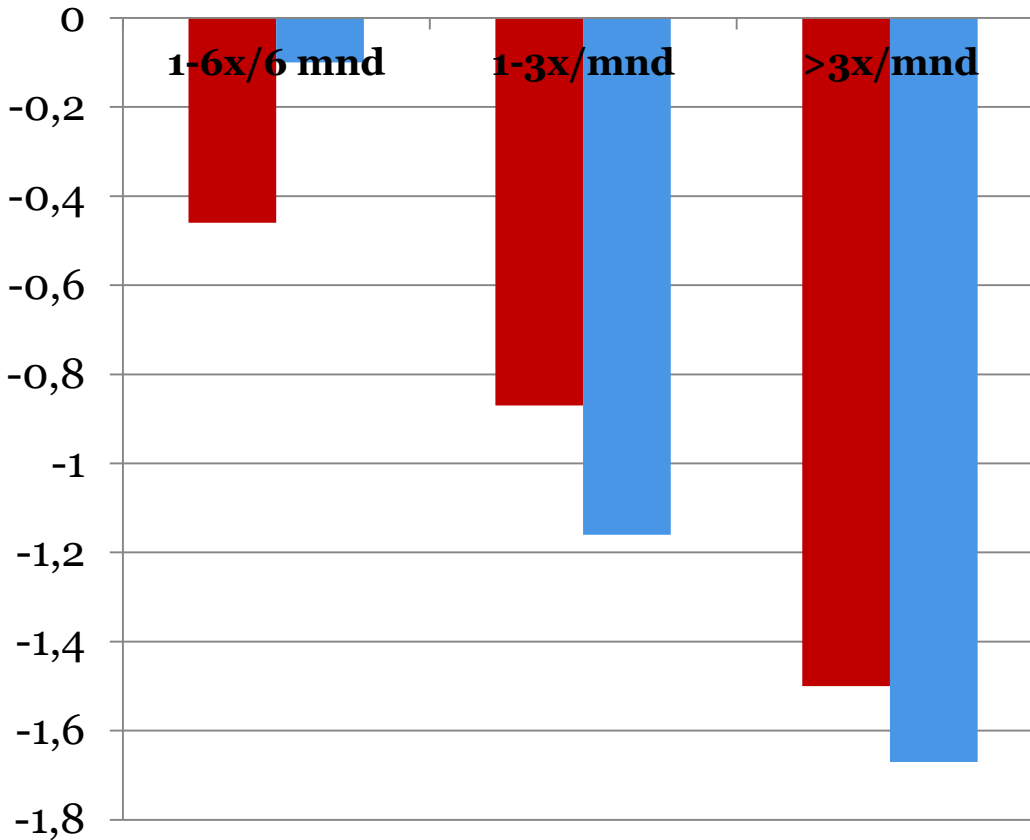
Sørensen, T., Danbolt, L.J., Lien, L., Koenig, H.G., Holmen, J. (2011). The relationship between religious attendance and blood pressure: the HUNT Study, Norway. *International Journal of Psychiatry in Medicine*, 42(1), 13-28

Resultater

Regresjonsanalyser – kontrollert for relevante faktorer

- Det var en signifikant sammenheng mellom kirkegang og både systolisk og diastolisk blodtrykk.
- Kirkegjengere hadde lavere blodtrykk sammenliknet med de som ikke gikk i kirken, uttrykt med gradienter på diastolisk blodtrykk.

Diastolisk blodtrykk og kirkegang – Blodtrykksreduksjon for kirkegjengere (mm Hg)

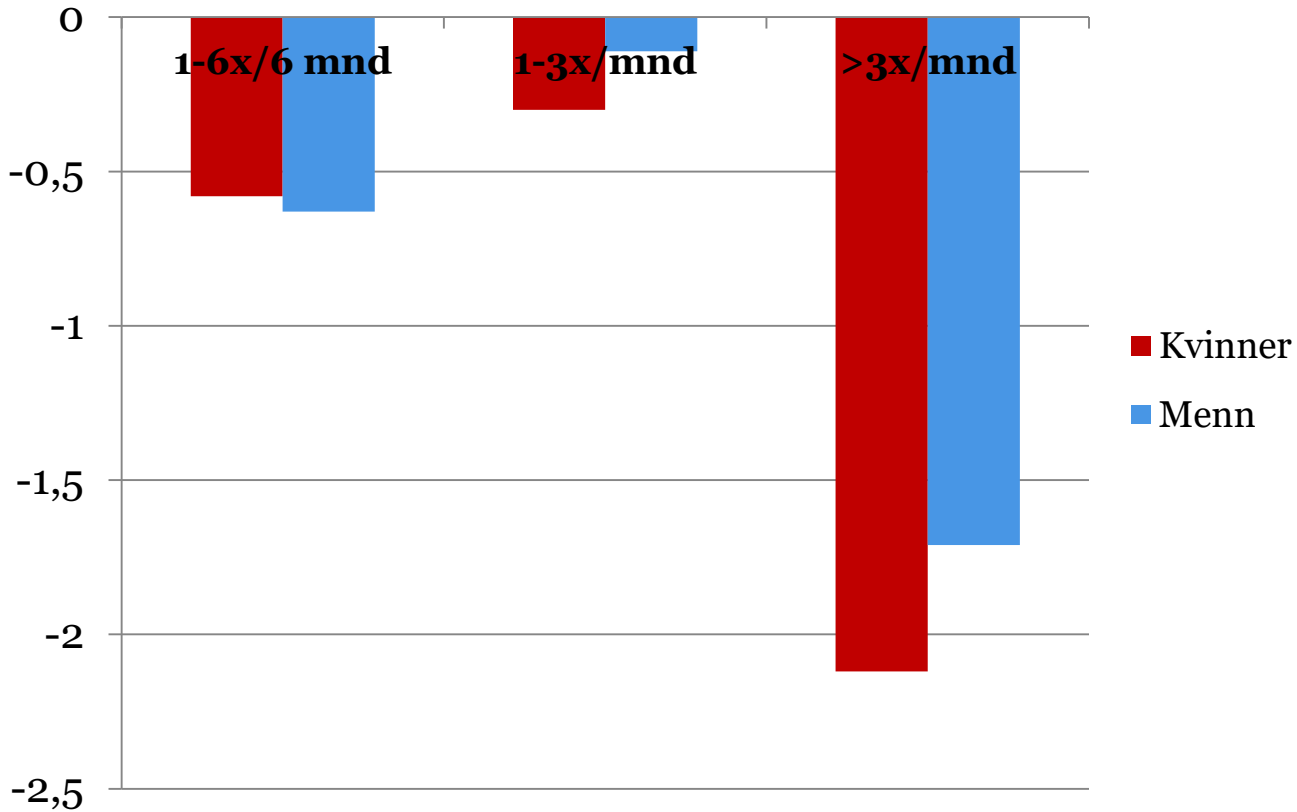

Kvinner
(20.218 pers.)
Reduksjon:
0.49, 0.87, 1.50

■ Kvinner
■ Menn

Menn
(16.065 pers.)
Reduksjon:
0.10, 1.16, 1.67

Systolisk blodtrykk og kirkegang – Blodtrykksreduksjon for kirkegjengere (mm Hg)

Kvinner
(20.218 pers.)
Reduksjon:
0.58, 0.30, 2.12

Menn
(16.065 pers.)
Reduksjon:
0.63, 0.11, 1.71

Mål

– religiøs deltakelse og depressive symptomer

- Undersøke sammenhengen mellom religiøs deltakelse og depressive symptomer i en norsk kontekst
- Undersøke om en alvorlig livshendelse, som dødsfall i nær familie, modererer sammen mellom religiøs deltakelse og depressive symptomer

T Sørensen, LJ Danbolt, J Holmen, HG Koenig, L Lien (2012). Does death of a Family Member Moderate the Relationship between Religious Attendance and Depressive Symptoms? The HUNT Study, Norway. *Depression Research and Treatment*

<http://www.hindawi.com/journals/drt/2012/396347/>

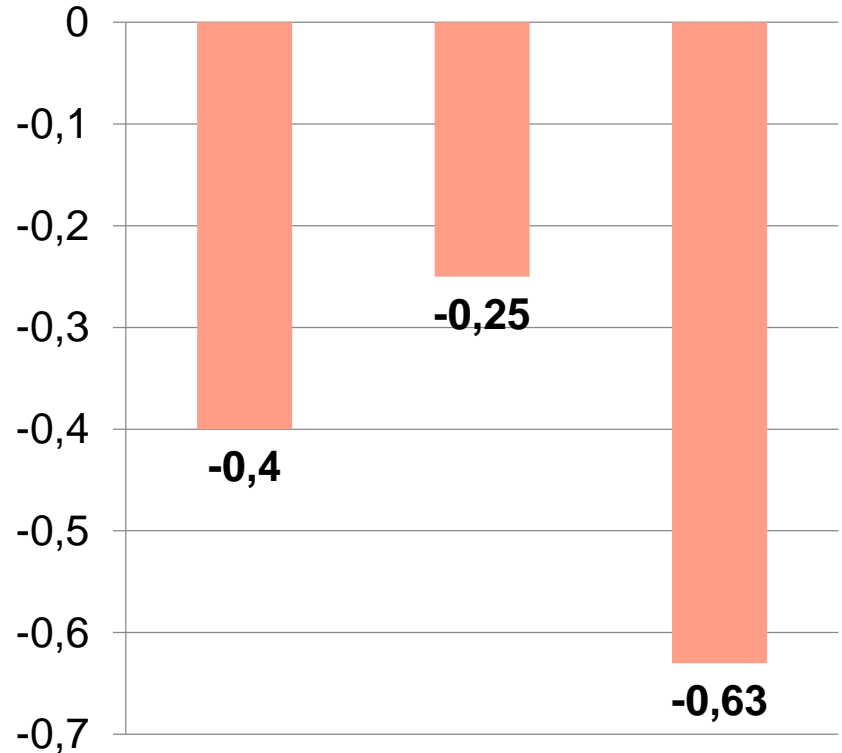
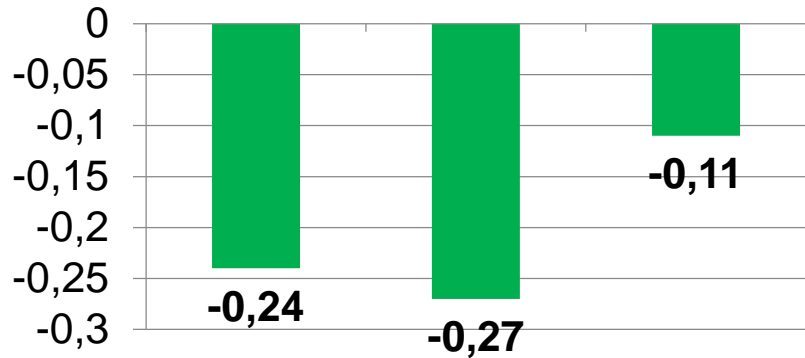
Resultater

- 10,2% av utvalget hadde opplevd dødsfall i nær familie de siste 12 mnd
- De som hadde opplevd dødsfall i nær familie skåret høyere på variabelen «depressive symptomer» sammenliknet med de som ikke hadde opplevd dødsfall siste 12 mnd
- Menn (3,6) hadde høyer skåre på depressive symptomer enn kvinner (3,1)

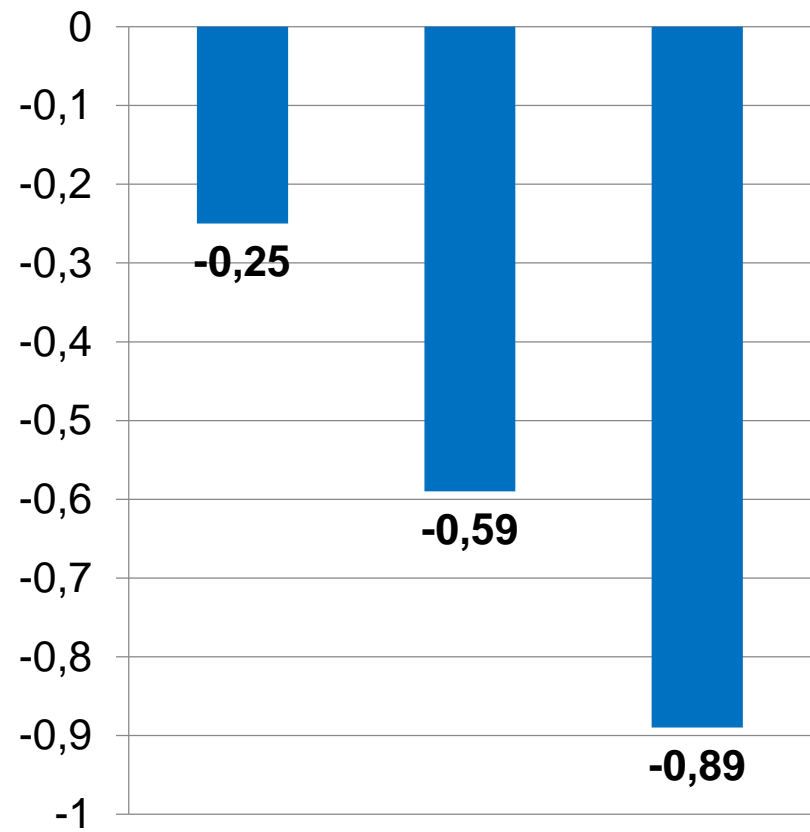
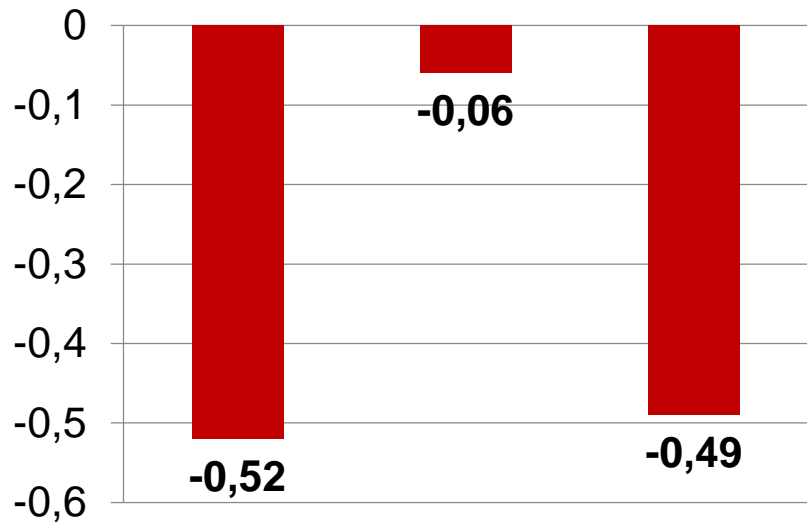
- Kirkegang var signifikant assosiert med lavere depressive symptomer på den måten at de som gikk i kirken hadde lavere nivå av depressive symptomer enn de som ikke gikk
- «Død i nær familie» interagerte med kirkegang på den måten at sammenhengen ml kirkegang og depressive symptomer var sterkest hos de med dødsfall i nær familie de siste 12 måneder, særlig hos menn, uttrykt med gradienter.

Kirkegang (ref. «aldri») og symptomer på depresjon i.f.t. dødsfall **nei** / **ja** i nær familie siste 12 måneder

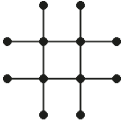
Dødsfall i nær familie – **kvinner** / **menn**

Lavere symptomer på depresjon ift kirkegang

Diskusjon

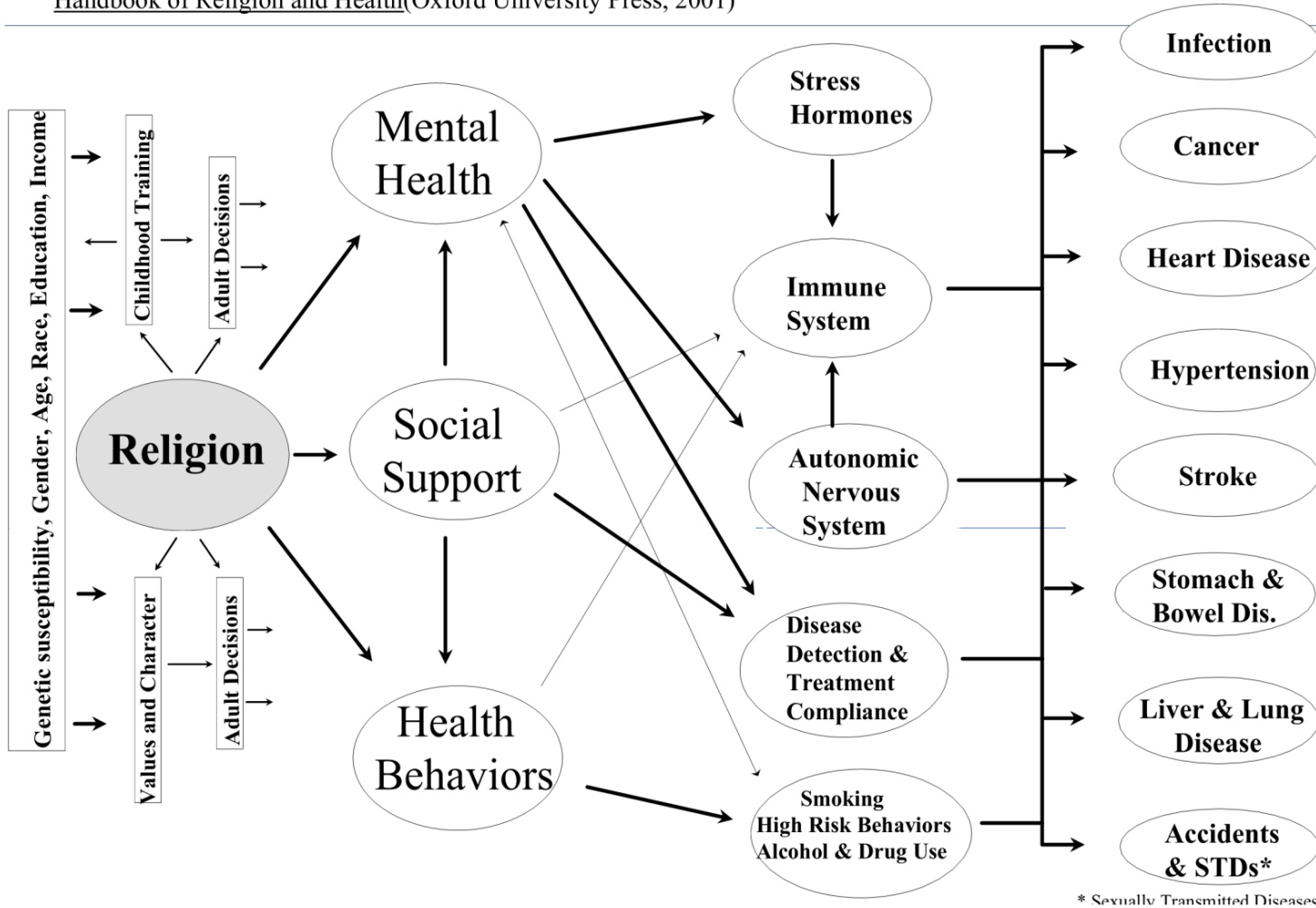
- Funn tilsvarende USA
- Diskrepans ift Europeiske/kontinentale studier
- Kjønnforskjellen
- Folkehelseperspektiv

VID

Model of Religion's Effects on Health

Handbook of Religion and Health(Oxford University Press, 2001)

Participants

Randomized draw from the National Registry of Norway
7500 persons invited by mail – response rate 12,3%

Representative sample for the Norwegian population
N=925

Women: 54.5%

Age: 51.7 years

Partnered: 70.3%

Higher education: 59.6%

Dimensions/sub-scales	Meningsfullhet Korrelasjon	Meningsfullhet Standardisert beta
Wellbeing and Relatedness		
Community	.46**	.06 (p0,052)
Fun	.23**	.02
Love	.38**	.04
Care	.44**	.04
Attentiveness	.57**	.14
Order		
Practicality	.25**	.00
Tradition	.22**	-.04
Reason	.20**	.00
Morality	.40**	.02
Vertical Selftranscendence		
Spirituality	.54**	.16
Religiosity	.53**	.21
Horizontal Selftranscendence		
Unison with Nature	.32**	-.02
Social Commitment	.33**	.03
Health	.31**	.11
Harmony	.52**	.10
Self-Knowledge	.38**	-.08
Accomplishment		
Achievement	.16**	-.05
Development	.38**	.14
Power	.29**	.05
Challenge	.13**	-.09
Knowledge	.20**	.02
Generativity	.64**	.27
Liberty		
Freedom	.01	-.10
Individualism	.16**	.01
Comfort	.10**	.01

Videre forskning

- Overlevelsesstudie, dødsårsaksregisteret
- HUNT 3 og HUNT 4, longitudinelle studier